

Lerums kommun
Sektor Samhällsbyggnad
Planenheten
443 80 Lerum

Lerums Naturskyddsförenings synpunkter på Detaljplan för fastigheten Hallsås 2:123 m.fl., Stämånnavägen, i Lerums kommun

Lerums Naturskyddsförening (LNF) har tagit del av underrättelse 2012-04-27 med bilagor avseende utställningen av rubricerade planförslag. I en skrivelse 2011-10-31 har LNF lämnat synpunkter i det tidigare samrådet för planförslaget. Det nu utställda planförslaget omfattar endast norra delen av det tidigare förslaget. Ifråga om redovisade förslag till åtgärder som berör Alebäcken har emellertid inga förändringar vidtagits. LNF:s synpunkter på planförslaget avser i första hand bevarandet av Alebäckens och bäckravinen mycket stora naturvärden. LNF:s synpunkter i samrådet kvarstår därför och LNF anser fortfarande övergripande:

- Riskerna för erosion och skred i området är måttliga, men det kan ändå finnas skäl att i plan begränsa tillkommande bebyggelse.
- Planförslaget ger möjlighet till avschaktningar, stödfyllnader och erosionsskydd som ger alltför stor påverkan på naturmiljön i Alebäcken och dalgången.
- Utanför det av planförslaget omfattade område föreslås ännu mera omfattande åtgärder med oacceptabla effekter på naturmiljön.
- Sänkning och flyttning av Almekärrsvägen västerut ger betydligt mindre påverkan på naturmiljön i dalgången.

Sammanfattningsvis anser LNF fortfarande att planförslaget bör omarbetas med utgångspunkt från åtgärder vars effekter på naturmiljön inte ger betydande miljöpåverkan i meningen oacceptabla skador på Alebäcken och bäckravinen. Rimligen borde därför prövningen av åtgärderna enligt miljöbalken först genomföras som grund för planförslaget.

LNF har tidigare lämnat synpunkter avseende förhållandena i det aktuella området i följande skrivelser:

2008-06-28: Tidigt samråd avseende stabilitetsåtgärder utmed Alebäcken.
2008-08-04: Preliminära synpunkter på naturinventering i och utmed Alebäcken.
2008-12-04: Utökat samråd avseende stabilitetsåtgärder i och invid Alebäcken.
2009-06-14: Skredförebyggande åtgärder mm vid ombyggnad av Almekärrsvägen.
2011-10-31: Förslag till detaljplan för Stämånnavägen.

I dessa skrivelser har LNF framför allt framhållit de stora naturvärdena i Alebäcken och i Alebäckens dalgång. LNF har vidare framfört uppfattningen att de tidigare redovisade förslagen till åtgärder inte var acceptabla med hänsyn till påverkan av naturvärdena.

LNF påtalade även att ombyggnad av Almekärrsvägen sannolikt skulle innebära ingrepp i en gammal deponi med miljöfarligt material från Nordlöfs skofabrik. Denna varning avfärdades, men bekräftades, när schaktningen i området påbörjades

Alebäckens naturvärden

Alebäcken (egentligen Stämåna) och Alebäckens dalgång har mycket höga naturvärden. Detta gäller hela sträckan från utloppet av Nedre (Lilla) Stamsjön till utloppet i Aspen. Den nu aktuella sträckan är klassificerad som nyckelbiotop och värdefull lövskog. Alebäcken utgör dessutom en av Västsveriges bästa förnygringslokaler för havsöring, vilket gör den särskilt värdefull även i ett regionalt perspektiv.

Lerums Naturskyddsförening begärde 1996 att dåvarande Länsstyrelsen i Älvsborgs län skulle inrätta ett naturreservat längs Alebäcken. I en skrivelse 1996-12-17 konstaterade länsstyrelsen att Alebäckens dalgång har höga naturvärden, men att området inte kunde ges högsta prioritet i länsstyrelsens arbete med reservatsbildningar. Länsstyrelsen konstaterade: ”Bevarande av området bör i första hand vara en kommunal fråga.” Det framgick vidare av länsstyrelsens skrivelse att såväl dåvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden som Kommunstyrelsen i Lerum var positiva till reservatsbildning och att inledande utredningar skulle göras om biologiska värden i dalgången kring Alebäcken och dess omgivningar.

Kommunens ställningstagande i reservatsfrågan resulterade i att GF Konsult tog fram rapporten ”Naturvärden och skyddsbehov längs Alebäcken Lerums kommun” (1996-09-17). Något reservat inrättades emellertid inte och några vidare åtgärder för att bevara områdets naturvärden verkar inte ha företagits.

Aktuellt planförslag

Planförslagets syfte är enligt planbeskrivningen ”att begränsa utbyggnadsmöjligheterna för befintliga fastigheter, samt införa belastningsbegränsningar på marken, eftersom säkerheten mot skred är dålig.” I planförslaget med tillhörande handlingar beskrivs dessutom omfattande ingrepp i områdets naturmiljö för att förhindra ytterligare skred eller ras. Detta skall enligt uppgift prövas separat enligt miljöbalken.

LNF uppfattar att avgränsningen mellan planärendet och miljöbalksärendet inte är tillfredsställande klarlagd. I planhandlingens illustrationskarta redovisas exempelvis omfattande åtgärder som inte ligger inom planområdet. Intrycket är att samtliga föreslagna åtgärder har fått styra planförslaget utan att åtgärderna har prövats och tillståndsgivits enligt miljöbalken.

Enligt LNF:s uppfattning skulle genomförande av samtliga redovisade åtgärder medföra så stora skador på naturmiljön i Alebäcken och i Alebäckens dalgång att områdets karaktär

för lång tid och kanske varaktigt skulle gå förlorad. Med hänsyn till områdets mycket höga naturvärde är därför de föreslagna åtgärderna oacceptabla. Bland annat gäller detta de omfattande stödfyllningarna på dalgångskanterna och åtgärderna för att förändra bäckfåran. Ett skonsammare alternativ till åtgärder bör därför tas fram och kan exempelvis innefatta sänkning och flyttning av Almekärrsvägen åt väster.

Lerums Naturskyddsförening

Olov Holmstrand
ordförande